

Jsou právníci opravdu suchaři aneb jací vlastně jsme?

Na nedávném udílení prestižních cen Právníka roku prohlásil zpěvák Petr Janda při pohledu na uznale aplaudující posluchače hitů jeho skupiny Olympie: „Právníci zřejmě nejsou až takoví suchaři, jak mě tady předem varovali.“ Možná to řekl trochu jinak, stenografický záznam dosud nebyl vyhotoven, ale plus mínus nějak tak to řekl. Přiznám se, že mě tím trochu zaskočil a přinutil k zamyšlení nad tím, co vlastně jsme zač.

Kdo vlastně jsme my právníci a samozřejmě i právničky (přičemž v dalším textu prosím chápat pod právníky obě pohlaví)? I přes množství profesí, které vykonáváme, lze asi bezpečně shrnout, že jsme vystudovali některou z právnických fakult (až na některé výjimky), a to s různou délkou studia, lišící se v řádu let. Můžeme dlouze polemizovat, která fakulta byla lepší, prestižnější, více nás naučila, ale je to jedno, jakmile jsme jednou právníci, tak jsme prostě právníci. Tím se lišíme od neprávnicků, tj. laiků, kteří se často i právem domnívají, že vědí o právu víc než my právníci, nicméně ani tato převaha z nich nečiní právníky, jakkoliv se jim to může zdát jako bezprávi konané právníky na neprávnicích. Což je samozřejmě nesmysl, protože my právníci právo netvoříme, právo tvůrci jsou tu jiní, ač někdy dokonce i právníci.

Jako právníci se často živíme právem, ale tento fakt není podmínkou, bez jejíhož splnění bychom ztratili status právníka. Což je naší výhodou, jsme tedy poměrně univerzálně nasaditelní i do jiných profesí, které s právem vůbec nesouvisí. Mnozí z nás řídí byznys na nejvyšší úrovni, zastávají úřady všeho druhu, věnují se politice, zpívají, lobují, sportují na profesionální úrovni a vykonávají spousty jiných aktivit, což pak znamená, že přestávají být právníky a sami se považují za byznysmeny, superúředníky, superpolitiky, zpěváky, lobbisty, sportovce a další nezařazené. Pro toto krátké pojednání se však omezím na právníky coby vykonavatele právnícké profese.

Nyní se dostáváme k náročnějšímu úkolu, tj. nutnosti správného pochopení termínu „suchar“. Z definice na Wikipedii lze vyčíst, že suchar je druh jednoduché sušenky vyráběné z mouky, vody a někdy soli. V minulosti se suchary brávaly na dlouhé námořní a vojenské výpravy vzhledem k jejich dlouhé trvanlivosti. Jejich hlavním účelem tedy bylo hlavně zasytit, jejich chuť byla často nevalná. Navíc byly velmi tvrdé a často prožrané červy.

Jak lze chápat tuto definici ve vztahu k nám, právníkům? Jinak řečeno, naplňujeme jednotlivé pojmové znaky definice do té míry, abychom mohli být považováni skutečně za suchary?

V první řadě tedy jde o to, zda jsme jednoduché bytosti (srovnej „jednoduché“). V definici se sice hovoří o sušenkách, ale to není podstatné, výkladem samozřejmě dospíváme k nutnosti definici aplikovat v širším kontextu tak, aby dávala smysl i ve vztahu k problematice, nad níž se právě zamýšlíme. Nevím, zda jsou právníci jednoduché bytosti, ale přikláním se k názoru, že většinou nikoliv. Vycházím i z názoru mnoha žen, žijících s právníky, a také mužů, žijících s právničkami, a dokonce i několika registrovaných partnerů, a ti takřka jednotně konstatovali, že život s právníky není určité jednoduchý. Právníci i nepatrné názorové odlišnosti prý považují za spornou agendu, v níž chtějí vyhrát, a tak jsou prý občas složití až nesnesitelní. V krajních případech dokonce údajně po skončení diskuze vystavují faktury za právní služby a trvají na proplacení od svých partnerek či partnerů, s nimiž vedli diskuzi, a to zcela bez ohledu na výsledek. Uváděná nejednoduchost právníků je ovšem vodou na náš mlýn, chceme-li zpochybnit, zda jsme suchaři.

Hmota podle definice, která nás utváří, tedy mouka, voda a někdy sůl, musí být chápána tak, že jsme spíš těstovitého typu, tedy žádní trénovaní šlachovití sportovci, nýbrž spíše obéznějších postav s různou mírou vystoup-

losti našich břich a v určitých případech trpíme i vysokým tlakem a cholesterolem díky vyššímu příjmu soli. Zde tedy nebezpečně vyhovujeme pojmovým znakům sucharů.

Dlouhé námořní výpravy občas absolvujeme, hlavně ti, kteří na to mají, vojenské již jen výjimečně, a většinou je i vydržíme, neboť jsme vytrvalí. Takže bod pro suchary. Zasytit se snažíme spíše sami, pokud však máme ratolesti, dbáme o ně také, ohledně nevalné chuti se musím důrazně ohradit, protože mi připadá nefér nás takto házet všechny do jednoho pytle. Jisté jsou mezi námi jedinci, kteří někomu nejsou po chuti, ba dokonce existují i horší případy animozity (cizí slovo je občas nutné, bystří pozornost čtenáře a dokládá vyspělost autora), ovšem většina z nás má právo se cítit dotčena. Zde bych tedy právníky vyjmul jako definici nevyhovující.

Posledním zkoumaným kritériem budiž naše údajná tvrdost a zamyšlení nad prožraností červy. Tvrdí být umíme a často musíme, protože v opačném případě jsme považováni za slabochy nedostatečně bojující na poli práva a takto i hodnoceni, škatulkováni a marketingově degradováni. Prožranost červy pak možno chápat velmi široce od alternativní stravy až po morbidní humor lékařů v márnici, resp. jakýsi výraz zkaženosti právníků v očích veřejnosti jako výsledek dlouhodobého snižování jejich vážnosti, vycházející z představ širokých mas, že právníci málo pracují, lžou a stejně pořád bohatnou. Vzhledem k nesmyslnosti těchto představ podle mého soudu ani v tomto případě právníci mezi suchary nepatří.

Na základě výše uvedeného rozboru tak dospívám k názoru, že se pan Janda nemýlil, když konstatoval, že my právníci nejsme až takoví suchaři, ačkoliv správně měl konstatovat, že my vůbec nejsme suchaři s výjimkou případů, kdy sršíme suchým humorem, který ovšem normální lidé (rozuměj neprávníci) málokdy pochopí. Jací tedy vlastně jsme?

Uznávám, že se téměř nesmějeme, ale to jen z důvodu, abychom nesnižovali důstojnost našeho stavu, pokud se smějeme, tak jen tajně, aby to nikdo neviděl. Jsme schopni se smát i nahlas a veřejně, pokud se trochu napijeme na kuráž, ale to nesmíme, abychom si zachovali požadovanou důstojnost, takže nahlas a veřejně se prostě nesmějeme. Oblékáme se často konzervativně, to je pravda, ale dámský kostým a pánský oblek, to je přece právnícká uniforma! A co teprve talár! Průvodčímu ve vlaku také nefíkáme, že je suchar, když stále běhá v modrém, no tak co?

Záležitosti týkající se naší práce zásadně nekomentujeme, a pokud ano, tak jen slovy „no comment“ či „bez komentáře“. Nic víc ani nesmíme, všechno podléhá tolika druhům tajemství, že se v tom ztrácíme, a tak raději mlčíme, bulvární novináři nás nesnášejí, když jim nedodáváme senzace, ale my se většinou ubráníme. Doma na otázku „co je nového?“ musíme odpovědět „nic“, jinak máme problém. Sami se moc nevyptáváme, abychom předešli sporům a již výše zmíněné nutnosti zvítězit.

Takže když to vše pěkně shrneme, tak přece nejsme žádní suchaři, no ne? ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát

Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI · ATTORNEYS AT LAW · RECHTSANWÄLTE